

«ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΜΕΤΑ ΤΟ BREXIT: ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗΣ, Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΕΕΔ»

Γράφουν οι:
κ. Νικόλας Κυριακίδης
κ. Κωνσταντίνος Γαλλουρίδης
κ. Κλεοπάτρα Κχατάπ

Το τρίτο (2019, 2021, 2022) ετήσιο Συμπόσιο Πολιτικής Δικονομίας της Μονάδας Δικονομικού Δικαίου του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, διεξήχθη τον Δεκέμβριο του 2022, εις μνήμην του αείμνηστου καθηγητή Κωνσταντίνου Κεραμέως, σε συνδιοργάνωση με τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο.

Η γενική θεματική του Συμποσίου ήταν «Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο μετά το Brexit: καθυστερήσεις και η ανάγκη επιτάχυνσης, η τεχνολογία στην δικαιοσύνη και οι μηχανισμοί ΕΕΔ». Σκοπός του δεύτερου συμποσίου, εδραζόμενος στα θεμέλια του πρώτου, ήταν να συνεχίσει τις γόνιμες συζητήσεις, συνδυάζοντας τα εμπειρικά ερευνητικά ευρήματα, τις μελέτες διακεκριμένων ομιλητών, τις σκέψεις και προβληματισμούς της ακαδημαϊκής και θεσμικής κοινότητας, ούτως ώστε να συμβάλλει στην ταχεία, αποδοτική και αποτελεσματική απονομή δικαιοσύνης, μέσω της τεχνολογικής προόδου και της Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών.

Την εναρκτήρια ομιλία του συνεδρίου εκφώνησε η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, κα Στέφη Δράκου, η οποία επεσήμανε, μεταξύ άλλων, τις φιλόδοξες προσπάθειες που καταβάλλει η Κυπριακή Δημοκρατία για τον εκσυγχρονισμό του δικαστικού συστήματος και τα βήματα που λήφθηκαν προς τον σκοπό αυτό, όπως είναι η εγκαθίδρυση του Ανώτατου Συνταγματικού Δικαστηρίου, του Εφετείου, του Εμπορικού Δικαστηρίου, του Ναυτοδικείου, καθώς και η εισαγωγή των Νέων Κανονισμών Πολιτικής Δικονομίας, η πρόοδος που συνέβαλε προς την κατεύθυνση της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, ήτοι η χρήση του συστήματος e-justice, η υιοθέτηση του θεσμού της τηλεδίκης και της ψηφιακής μαγνητοφώνησης (digital audio recording). Στην συνέχεια, ακολούθησε η ομιλία του κ. Νίκου Τορναρίτη, Πρόεδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, ο οποίος αναφέρθηκε στις προσπάθειες που κατέβαλε η Επιτροπή, τον τελευταίο χρόνο για την ψήφιση των μεταρρυθμίσεων. Στη συνέχεια η κ. Λουΐζα Χριστοδουλίδου-Ζαννέτου, Επίτροπος Νομοθεσίας, σημείωσε μεταξύ άλλων, ότι «η κοινωνία θα αγκαλιάσει την εισαγωγή της τεχνολογίας στους δικαστηριακούς κόλπους, αλλά και τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών, που έχουν τόσα να προσφέρουν, ενισχύοντας σημαντικά τον ρόλο και το έργο της δικαιοσύνης».

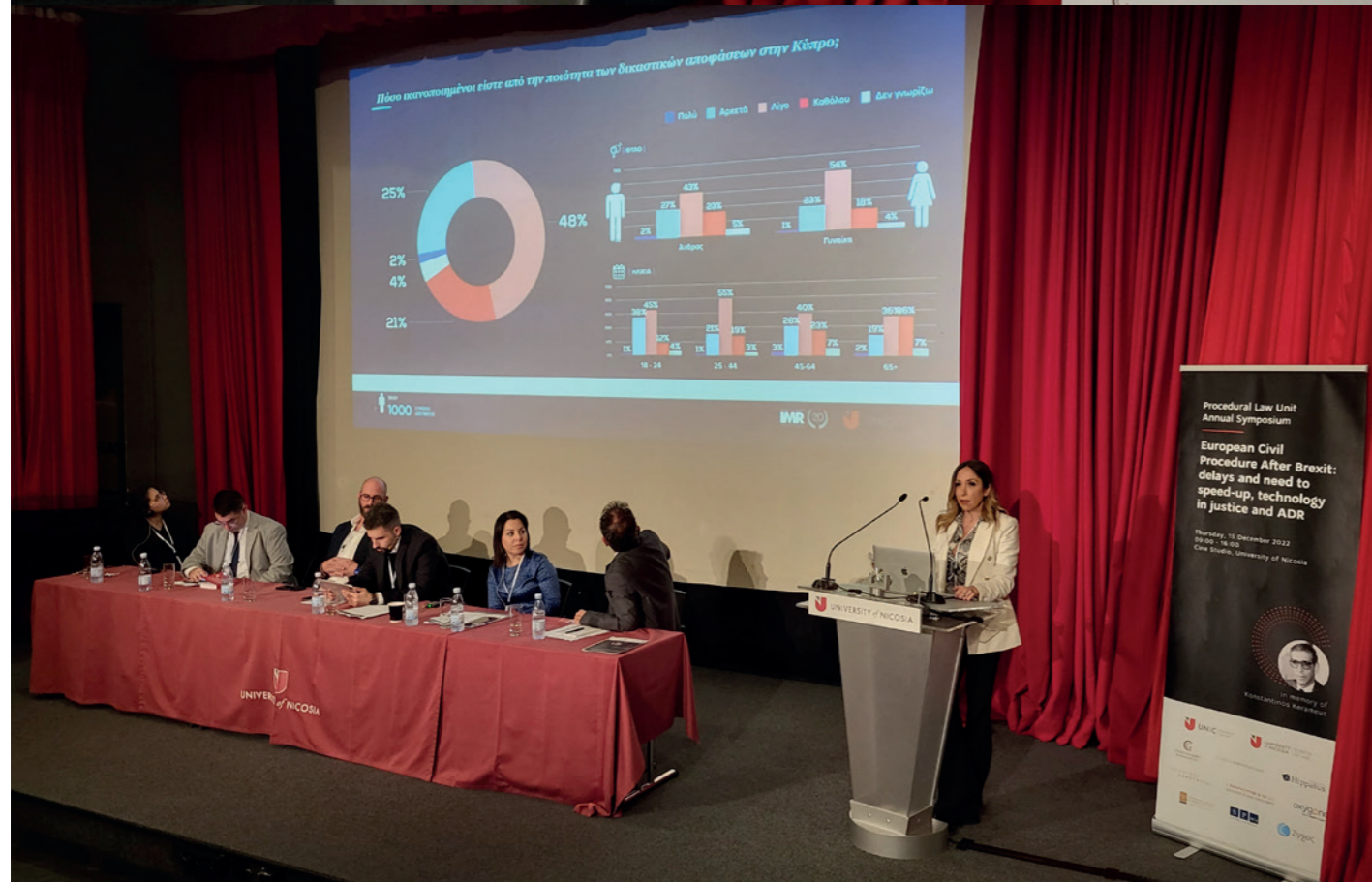
Ο Κοσμήτορας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, Καθηγητής Αχιλλέας Αιμιλιανίδης, σημείωσε ότι το συμπόσιο διεξήχθη σε μια από τις χειρότερες στιγμές της κυπριακής δικαιοσύνης, αναφερόμενος στη «λαβωματιά που έριξε στο Κράτος Δικαίου το Ανώτατο Δικαστήριο μέσα από την ψήφιση και άμεση εφαρμογή του Διαδικαστικού Κανονισμού για την εκδίκαση των καθυστερημένων υποθέσεων». Ωστόσο, επεσήμανε ότι για αυτόν ακριβώς τον λόγο, το συμπόσιο και τα ευρήματά του, μπορούν να συμβάλλουν στην ενίσχυση της πολιτικής δικαιοσύνης, ιδίως στον τομέα της εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων. Ο δρ Χρίστος Κληρίδης, Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, παρουσιάζοντας τις θέσεις του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ως προς τη μεταρρύθμιση της

κυπριακής δικαιοσύνης, επέκρινε την καθυστέρηση της μεταρρύθμισης, καθώς και την υιοθέτηση του Διαδικαστικού Κανονισμού περί εκδίκασης καθυστερημένων υποθέσεων, χωρίς την ουσιαστική συμμετοχή και γνώμη των δικηγόρων. Μετά τους εισαγωγικούς χαιρετισμούς, ακολούθησε η ομιλία του Gilles Cuniberti, Καθηγητή Συγκριτικού και Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου του Πανεπιστημίου του Λουξεμβούργου, ο οποίος τίμησε ιδιαίτερα τον αείμνηστο Καθηγητή Κωνσταντίνο Κεραμέα για το έργο του τόσο σε εθνικό όσο και υπερεθνικό επίπεδο, ως πρωτοπόρος στον τομέα της Πολιτικής Δικονομίας και δη στα μέτρα προδικαστικής προστασίας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Η ομιλία του επικεντρώθηκε στο μέλλον των μέτρων προδικαστικής προστασίας και εκτέλεσης, στις προσπάθειες της Ε.Ε. να θεσμοθετήσει κοινά μέτρα εκτέλεσης, όπως την ευρωπαϊκή διαταγή δέσμευσης λογαριασμού (European Account Preservation Order, EAPO) και τις προτάσεις του UNIDROIT. Επιχειρηματολόγησε ως προς τον ρόλο που πρέπει να διαδραματίζει η ΕΕ, ο οποίος οφείλει να περιορίζεται στην εξεύρεση κοινού εδάφους συνεννόησης μεταξύ των κρατών-μελών της και όχι να μεταρρυθμίζει τις εθνικές νομοθεσίες για να πιέζει για την εναρμόνισή τους.

Το Συμπόσιο αποτελείτο από τέσσερα πάνελ. Το πρώτο πάνελ με θεματική: «Πρόσφατες μεταρρυθμίσεις στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης», στελεχώθηκε από την Αδαμαντία Μάντα, Γενική Διευθύντρια Υποστήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον κ. Tigran Karapetyan, τον κ. Γιώργο Ερωτοκρίτου, Διευθυντή Μεταρρυθμίσεων και Επιμόρφωσης για τους Νέους Κανονισμούς του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τον κ. Ronald Lenz, Διευθυντή της MENA Hiil και τον κ. Γιώργο Γεωργίου, Γλωσσολόγο, επισκέπτη Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Επιτυχημένες θεωρήθηκαν από τους ομιλητές του πάνελ οι νέες μεταρρυθμίσεις, όπως οι νέοι Κανονισμοί Πολιτικής Δικονομίας, η πρόσληψη και εκπαίδευση νέου εξειδικευμένου προσωπικού και το νέο διοικητικό σύστημα των δικαστηρίων, χαρακτηρίζοντάς τις ως ορόσημο στην ιστορία της Πολιτικής Δικαιοσύνης στην Κύπρο και προοδευτικό βήμα προς την εξέλιξη και την απάμβλυνση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το σύστημα απονομής της δικαιοσύνης.

Συγκεκριμένα, ως προς τη νέα δομή των δικαστηρίων εξηγήθηκε ότι, ένας έμπειρος Διευθύνων Εκτελεστικός Σύμβουλος (CEO) θα αναλάβει τη διοίκηση των Δικαστηρίων, ο οποίος θα επιβλέπει τις δύο νέες ανεξάρτητες δικαστικές μονάδες. Η σύσταση της νέας ανεξάρτητης υπηρεσίας δικαστηρίων αποσκοπεί στην απαλλαγή των δικαστηρίων και των πρωτοκολλητείων από το φόρτο των διοικητικών τους αρμοδιοτήτων και θα επιτρέψει στους δικαστές να αφιερώσουν τον χρόνο τους στα δικαστικά τους καθήκοντα. Εκεί όπου η Αρχιπρωτοκολλητής ήταν επιφορτισμένη με την ευθύνη των ζητημάτων του προσωπικού, οικονομικών κ.λπ., τώρα οι αρμοδιότητες αυτές θα εκτελούνται από ένα εξειδικευμένο προσωπικό. Η νέα ανεξάρτητη δικαστική αρχή, η οποία σχεδιάστηκε έχοντας ως πρότυπο την αντίστοιχη

Ιρλανδική αρχή, αποτελεί, όπως χαρακτηρίστηκε, ως ένα σημαντικό βήμα το οποίο θα βοηθήσει στον εκσυγχρονισμό των ιδίων των Δικαστηρίων.

Ο Γιώργος Γεωργίου, Γλωσσολόγος και επισκέπτης Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, εξήγησε τη γλωσσική αρχιτεκτονική των Νέων Κανονισμών Πολιτικής Δικονομίας κατά τη διαδικασία συγγραφής τους, τονίζοντας την άμεση σύνδεση μεταξύ της γλώσσας και του νόμου. Παρόλο που οι νέοι Κανονισμοί στηρίχτηκαν στους αντίστοιχους Κανονισμούς πολιτικής δικονομίας της Αγγλίας και Ουαλίας, τόνισε πως η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν ήταν αυτή της απλής μετάφρασης από το αγγλικό στο ελληνικό κείμενο αλλά, μεταφορά λέξεων, αντιλήψεων και τρόπου σκέψης από ένα νομικό κόσμο σε έναν άλλο, λαμβάνοντας υπόψη την κατάλληλη σύνταξη και μορφολογία, καθώς και την ορθή νομική απόδοση των όρων, έχοντας κατά νου το βιωματικό φορτίο που οι λέξεις κουβαλάνε, αλλά και την προσπάθεια απλοποίησης της νομικής γλώσσας, ούτως ώστε το κείμενο των Νέων Κανονισμών να είναι πιο προσβάσιμο στο ευρύ κοινό.

Τέλος, ο κ. Ronald Lenz, Διευθυντής της MENA Hiil αναφέρθηκε στην ανάγκη εύρεσης καινοτόμων λύσεων προκειμένου να καταστεί πιο εύκολη και προσβάσιμη η επίλυση των δικαστικών διαφορών, με δεδομένο ότι το 55% αυτών παραμένει άλυτο. Προς επίτευξη του στόχου αυτού, εισηγήθηκε την ίδρυση «δικαστηρίων μίας-στάσης» για οικογενειακές και άλλες διαφορές, τη δημιουργία διαδικτυακών χώρων για την καλύτερη ενημέρωση του κοινού και παροχή νομικών συμβουλών, προγράμματα πρόληψης για την προστασία του κοινού από υποθέσεις απάτης, και εύχρηστα προκαθορισμένα εργατικά συμβόλαια για την προστασία και ίση μεταχείριση των πολιτών και μικρών επιχειρήσεων.

Θεματική του δεύτερου πάνελ αποτέλεσαν «οι νέες τεχνολογίες και η αλληλεπίδρασή τους, με την πολιτική δικονομία και τις εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης διαφορών». Πρώτος ομιλητής ήταν ο κ. Νικόλαος Κατηφόρης, Αναπληρωτής Καθηγητής Πολιτικής Δικονομίας στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ο οποίος αναπτύσσοντας τα ζητήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης στο πεδίο απονομής της πολιτικής δικαιοσύνης, τη χαρακτήρισε μεταξύ άλλων, ως συνταγματική πρόκληση. Επιπρόσθετα, σημείωσε ότι στην ελληνική έννομη τάξη προβλέπεται το δικαίωμα συμμετοχής στην κοινωνία της πληροφορίας (information society) και η υποχρέωση του κράτους να διευκολύνει την άσκηση αυτού του δικαιώματος, δεδομένης και της επανειλημμένης καταδίκης της χώρας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, λόγω των καθυστερήσεων στην απονομή της δικαιοσύνης, υποστηρίζοντας ότι η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να αποτελέσει σημαντική αρωγή και να διευκολύνει το έργο του δικαστή. Επιπλέον, επισήμανε ότι, δύναται στο μέλλον, να χρησιμοποιηθεί η χρήση των αλγορίθμων ως μέσου υπολογισμού των αποζημιώσεων, υπάγοντας την αόριστη έννοια του «ευλόγου» στα πραγματικά περιστατικά

εκάστης περίπτωσης. Αντιθέτως, όμως, όπως ανέφερε, ο αλγόριθμος δεν είναι σε θέση να κρίνει με βάση την «αρχή της αναλογικότητας» κατά την εκτίμηση της «κοινής πείρας» και της «κοινής περί δικαίου συνειδήσεως σε κοινό τόπο και χρόνο», λόγω του ρευστού περιεχομένου τους.

Η κ. Arunima Shrikhande, σχολίασε τα ευρήματα της έρευνάς της, η οποία είχε ως αντικείμενο την ένταξη της τεχνολογίας και της τεχνητής νοημοσύνης στα δικαστικά συστήματα της Εσθονίας, Αγγλίας και Ουαλίας και Γερμανίας. Με την Εσθονία να είναι πρωτοπόρος στο ζήτημα και την Αγγλία και την Ουαλία να καταβάλλουν σπουδαία προσπάθεια για την ένταξη της τεχνολογίας, όμως να αντιμετωπίζουν ορισμένες δυσχέρειες λόγω της κουλτούρας τους. Αναφορικά με τη Γερμανία, παρόλο που ήταν ανάμεσα στις πρώτες χώρες που εισήγαγαν τεχνολογικά μέσα στη δικαστική διαδικασία, με την εισαγωγή του θεσμού της τηλεδίκης από το 2002, απαγόρευσε την πλήρη αυτοματοποίηση του δικαστικού συστήματος της, αποκλείοντας την όποια δυνατότητα αντικατάστασης των δικαστών από συστήματα τεχνικής νοημοσύνης.

Έπειτα, ο καθηγητής Masood Ahmed, Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου του Leicester, ανάλυσε το είδος των τεχνολογιών που η Αγγλία και η Ουαλία υιοθέτησαν ή έχουν σκοπό να υιοθετήσουν. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε στη δυνατότητα της τεχνολογίας να αντιμετωπίσει τους τρεις «εχθρούς» της δικαιοσύνης, όπως τους επονόμασε, ήτοι το υψηλό κόστος εκδίκησης, τις καθυστερήσεις στη διαδικασία και την πολυπλοκότητα του συστήματος. Η κυβέρνηση της Αγγλίας και της Ουαλίας με τη χρηματοδότηση αξίας ενός δισεκατομμυρίου ευρώ προώθησαν τη χρήση της τεχνολογίας για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης, εισάγοντας τον θεσμό της ηλεκτρονικής διαμεσολάβησης για όλες τις αστικές απαιτήσεις μέχρι £10.000, με δυνατότητα opt-out για όσους επιθυμούν να ακολουθήσουν τη δικαστική οδό και τη δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας καταχώρισης και επίδοσης εγγράφων, μεταξύ άλλων. Τόνισε πως για την επίτευξη των ανωτέρω υπήρξε συνεργασία μεταξύ των κρατικών φορέων και του ιδιωτικού τομέα.

Η ομιλία του κ. Ιωάννη Καστανά είχε ως θέμα την αναγκαστική εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων. Αναφερόμενος στις πρόνοιες του κώδικα διοικητικής δικονομίας της Ελλάδος που παραπέμπουν στον κώδικα πολιτικής δικονομίας, επεσήμανε πως «ένας καλογραμμένος κώδικας πολιτικής δικονομίας έχει επηρεάσει όλους τους άλλους τομείς, χαρακτηρίζοντας τον ακόμη ως τη μήτρα της δικονομίας».

Τελευταίος ομιλητής στο δεύτερο πάνελ ήταν ο κ. Νικόλας Χατζηαβραάμ, ο οποίος μιλώντας μέσα από την πρακτική πλευρά της χρήσης της τεχνολογίας στον τομέα της δικαιοσύνης, ανέφερε πως ο «Zygos», ένα λογισμικό αποθήκευσης και διαχείρισης των υποθέσεων, λειτουργούσε χωρίς ανταγωνισμό στην Κύπρο, δεικνύοντας την οπισθοδρομικότητα της κυπριακής πραγματικότητας στη χρήση της τεχνολογίας. Αναφέρθηκε στα συστήματα i-justice και e-justice που θα συμβάλουν αισθητά στον εκσυγχρονισμό

του νομικού συστήματος, παρά τα εμφανή προβλήματα που τα συστήματα ήδη αντιμετωπίζουν. Ειδικότερα, εντόπισε ότι το πρόγραμμα e-justice τηρεί προδιαγραφές που σχεδιάστηκαν προ δεκαετίας. Επιπρόσθετα, παρατήρησε ότι, η καχύποπτη στάση δικηγόρων προς τις τεχνολογικές καινοτομίες στο δικαστικό τομέα, φοβούμενοι ότι αυτό θα οδηγήσει σε απώλεια εισοδημάτων τους, είναι εσφαλμένη, επισημαίνοντας αντίθετα ότι κερδισμένοι στην αγορά θα είναι όσοι εξοικειωθούν και τις υιοθετήσουν πρώτοι.

Το τρίτο πάνελ είχε ως θεματική τις «Διασυνοριακές διαφορές στην Ευρωπαϊκή Ένωση: τα προβλήματα, οι προοπτικές και οι λύσεις». Οι ιδιωτικές διαφορές με διασυνοριακή πτυχή συνεχώς αυξάνονται, καθώς το 2018 μόνο καταγράφηκαν 3.4 εκατομμύρια τέτοιου είδους διαφορών, όπως ανέφερε ο Αναπληρωτής Καθηγητής Πολιτικής Δικονομίας του Πανεπιστημίου του Ghent, κ. Wannes Vandebussche,. Ως διασυνοριακή πτυχή μπορεί να εννοείται ακόμη και η αποστολή μόλις ενός εγγράφου από μία χώρα σε μία άλλη. Οι εν λόγω διαφορές ρυθμίζονται από τον Κανονισμό (Ε.Ε.) 2020/1784, ο οποίος προβλέπει πέντε μεθόδους διακρατικής επικοινωνίας, ήτοι μέσω πρακτορείων διαβίβασης και λήψης, με επίδοση μέσω διπλωματικών ή προξενικών υπαλλήλων, μέσω της υπηρεσίας ταχυδρομείου, μέσω ηλεκτρονικών υπηρεσιών και μέσω άμεσης επίδοσης. Μέθοδοι οι οποίοι, έχουν επικριθεί και σύμφωνα με τον Καθηγητή χρήζουν βελτίωσης.

Η κ. Αδριανή Δωρή από το Πανεπιστήμιο του Ρότερνταμ μίλησε για την αναδιαμόρφωση των εθνικών συστημάτων δικαιοσύνης στο σύνολό τους, που εκκίνησε από το 2012. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στοχεύει μέσω προτροπών της, να μειώσει τις διαφορές των δικαστικών συστημάτων και να εναρμονίσει τα νομικά συστήματα των Κρατών Μελών. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή παρακολουθεί τις επιδόσεις εκάστου κράτους όσον αφορά τα νομικά της συστήματα, μέσω του EU Justice Scoreboard και των εκθέσεων κάθε χώρας, προβαίνει σε διμερείς συνομιλίες με τις χώρες, εκδίδει τις προτάσεις της παραχωρώντας μια περίοδο 6-9 μηνών για να εφαρμοστούν από το κράτος-μέλος και τέλος παρακολουθεί την πρόοδο υλοποίησης των συστάσεών της. Η έρευνα αποκάλυψε, μεταξύ άλλων, το ποσοστό υλοποίησης των συστάσεών της, με την Κύπρο να βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο.

Για την Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμών («ΕΔΔΛ») μίλησαν οι κ.κ. Σωκράτης Τσαχιρίδης και Θεανώ Μαυρομουστάκη, ως ένα νέο κοινό ευρωπαϊκό δικονομικό μέτρο. Όπως αναφέρθηκε, οι προϋποθέσεις της ΕΔΔΛ δεν είχαν σκοπό να είναι αυστηρές, αφού κατά την αρχική φάση σχεδιασμού του μέτρου, επιθυμία της Επιτροπής ήταν η δέσμευση να επιτυγχάνεται με μόνη την επικοινωνία με το τραπεζικό ίδρυμα, θέση η οποία επικρίθηκε και τελικώς δεν υιοθετήθηκε λόγω της ευκολίας καταστρατήγησής του. Το κατά πόσο το παρόν μέτρο έχει επιτύχει τον σκοπό του είναι αμφίβολο, καθώς η πρακτική του εφαρμογή στην Κύπρο είναι δυσχερής. Στην Κύπρο η διαδικασία εκτελείται από την Κεντρική Τράπεζα, άλλες χώρες όμως όπως η Γαλλία απαιτούν τον δανειστή να εκτελέσει την όλη διαδικασία μόνος του.

Θέμα του τελευταίου πάνελ ήταν «η μετά-Brexit εποχή: οι συνέπειες για το δικονομικό δίκαιο και για τη διατησιότητα». Η παρουσίαση της κ. Κυριακής Νούσια από το Πανεπιστήμιο του Reading αφορούσε το ζήτημα των εφέσεων όπως ρυθμίζονται στο Arbitration Act 1996. Ανέφερε ότι έγιναν κάποιες συζητήσεις με σκοπό την αναθεώρηση του εν λόγω νόμου, με κάποιους να υποστηρίζουν ότι οι περιπτώσεις όπου δίδεται το δικαίωμα στην έφεση πρέπει να περιοριστούν δραστικά για να διαφυλαχθεί η οριστικότητα της δικαστικής απόφασης, ενώ άλλοι υποστήριζαν ότι οι προϋποθέσεις άσκησης του πρέπει να χαλαρώσουν ούτως ώστε να δοθεί η ευκαιρία να διορθωθούν τυχόν λάθη του πρωτόδικου δικαστηρίου και να διαφυλαχθεί η όμοια εφαρμογή του νόμου. Οι εν λόγω συζητήσεις εντέλει κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει λόγος να τροποποιηθεί καθώς το παρόν νομικό πλαίσιο εγγυάται τα άνωθεν και προστατεύει τις καταχρήσεις μέσω του δικαιώματος των μερών να αποκλείσουν το δικαίωμα στην έφεση καθώς και μέσω του ίδιου του δικαστηρίου που δύναται με απόφασή του να αποκλείσει το δικαίωμα σε έφεση. Ο κ. Marco de Benito από το IE University της Μαδρίτης μίλησε για την αρχιτεκτονική δικαιοδοσίας των διασυνοριακών διαφορών, το υφιστάμενο δίκαιο και συγκεκριμένες διατάξεις των ισχυουσών συνθηκών.

Πρωτότυπη ήταν η παρουσίαση του κ. Νίκου Ταμβάκη, ο οποίος μίλησε για τον βαθμό που επηρεάζει η τεχνολογία blockchain την εναλλακτική επίλυση διαφορών, καθώς και τα ιδιάζοντα χαρακτηριστικά της εν λόγω τεχνολογίας. Συγκεκριμένα, ανέφερε ότι βασικό χαρακτηριστικό τους είναι το αμετάβλητο των εγγράφων, δηλαδή αν γίνει μία εγγραφή στο μητρώο είναι αδύνατη η όποια αναδρομική τροποποίηση και τα, μάλλον πιο ελκυστικά για τους συναλλασσόμενους χαρακτηριστικά, την αποκέντρωση, δηλαδή το ότι η δομική οργάνωση της αλυσίδας στηρίζεται στη δυνατότητα των μερών να συναλλάσσονται χωρίς την εμπλοκή κάποιου τρίτου ή την εποπτεία κάποιας κρατικής αρχής, καθώς και την ανωνυμία, ή ψευδωνυμία των μερών. Η τεχνολογία blockchain παρέχει, επίσης, τη δυνατότητα επίλυσης των διαφορών με ιδιωτικά ηλεκτρονικά συστήματα επίλυσης διαφορών, των οποίων οι «αποφάσεις» εκτελούνται με αυτοματοποιημένο τρόπο. Ανησυχίες ότι τα συστήματα αυτά θα οδηγούσαν στην περιθωριοποίηση των δικαστηρίων, δεν φαίνεται να έχουν ακόμη διαφανεί.

Οι ως άνω εισηγήσεις αλλά και οι προβληματισμοί θα πρέπει να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στις επικείμενες μεταρρυθμίσεις της απονομής της δικαιοσύνης αλλά και σημείο αναφοράς για την ορθή εφαρμογή τους. Άλλωστε, η επιτυχία της όποιας μεταρρύθμισης στο κυπριακό σύστημα απονομής της δικαιοσύνης αλλά και ευρύτερα, μπορεί να διασφαλιστεί μόνο με την αλλαγή της φιλοσοφίας που διαπνέει τους δικηγόρους αλλά και δικαστές, κατά τον χειρισμό των υποθέσεων και την άσκηση της διακριτικής τους ευχέρειας, αντιστοίχως.

Την επιμέλεια του συμποσίου καθώς και τον συντονισμό των συζητήσεων είχαν η Διευθύντρια της Μονάδας Δικονομικού Δικαίου δρ Άννα Πλεύρη και ο Συνδιευθυντής δρ Νικόλας Κυριακίδης.